

Выходитъ во Львовѣ що Вторника, Четверга и Суботы
кажды рускихъ славѣ) о 4-й год попол. Литер. додатокъ
„Библиотека наизнаменитѣстей“ выходитъ по 2 печат. ар-
кушъ кожного 16-го и послѣднаго днія кожного мѣсяца.

Галицка, адміністрація і експедиція підъ Ч. 44 улиця

Галицка.

Всѣ листы, посылки и рекламації належать пересыпать

підъ адресомъ: редакція і адміністрація „Дѣло“ Ч. 44 ул.

Галицка.

Рукописи не возврашатся толькож на попереднє застереженіе.

Поодиноко число стоить 12 кр. а. в.

Оголошення приймаються по цѣнѣ 6 кр. а. в. бѣд однога

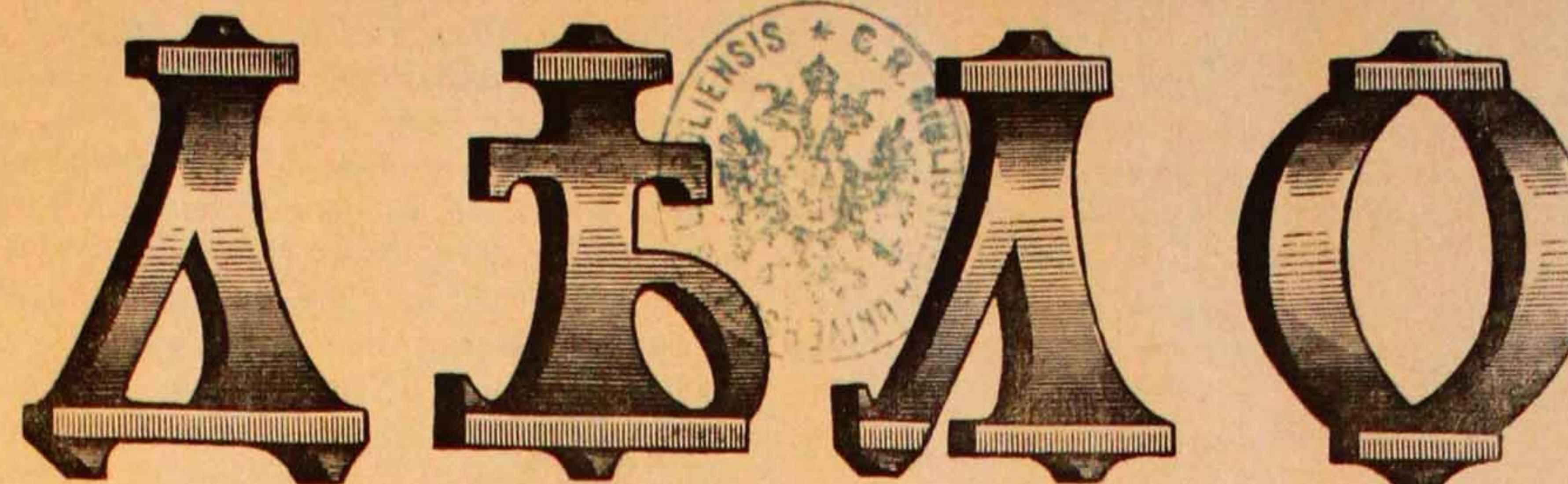
строчки печатної.

Рекламації неопечатаній вѣлький бѣд порта.

Предплату належить пересыпать франко (найлучше

почтовимъ перевозомъ) до: Адміністрація часописи „Дѣло“

ул. Галицка, Ч. 44.

Предплата на „Дѣло“ для Австроії:		Для Россіи	
на цѣлый рокъ . . .	12 зр.	на цѣлый рокъ . . .	12 руб.
на полъ року . . .	6 зр.	на полъ року . . .	6 руб.
на четверть року . . .	3 зр.	на четверть року . . .	3 руб.
оъ дод. „Библиотеки“:		оъ дод. „Библиотеки“:	
на цѣлый рокъ . . .	16 зр.	на цѣлый рокъ . . .	16 руб.
на полъ року . . .	8 зр.	на полъ року . . .	8 руб.
на четверть року . . .	4 зр.	на четверть року . . .	4 руб.
на самъ додатокъ:		на самъ додатокъ:	
на цѣлый рокъ . . .	5 зр.	на цѣлый рокъ . . .	5 руб.
на полъ року . . .	2.50	на полъ року . . .	2.50 руб.
на четверть року . . .	1.25	на четверть року . . .	1.25 руб.
оъ дод. „Библиотеки“:		оъ дод. „Библиотеки“:	
на цѣлый рокъ . . .	15 зр.	на цѣлый рокъ . . .	15 руб.
на полъ року . . .	7.50	на полъ року . . .	7.50 руб.
на четверть року . . .	3.75	на четверть року . . .	3.75 руб.
на самъ додатокъ:		на самъ додатокъ:	
на цѣлый рокъ . . .	19 зр.	на цѣлый рокъ . . .	19 руб.

ВІІІ. Читателѣвъ въ Россіи просимо мати на увазѣ, що въ вимовѣ *и* = *и*, *и* = *и* (въ сорединѣ і на концѣ слівъ) = *ы*, *и* (на початку слівъ і по самоглаонихъ) = *и*, *и* (на початку слівъ) = *ві*.

Въ 1883 роцѣ виходить „Дѣло“ три разы на тиждень, що вторника, четверга і суботы. Условія предплати поданій на заголовкомъ листъ. Тамже подана такожь предплатна цѣна „Библиотеки наизнаменитихъ повѣстей“.

Выборы до сойму.

II.

Въ попередній статії старались мы — на основѣ дотеперѣшніхъ приготовань до выборовъ зъ сторони нашихъ противниковъ — вивести заключеніе о характерѣ тихъ недалекихъ выборовъ. И прійшли мы до того заключенія, що „буде, якъ бувало“, — польскій центральний комітетъ, зложенный зъ панівъ і жідівъ, буде всѣмъ рускимъ громадамъ налагати на пословъ такихъ людей, которыхъ интересы зовсімъ противні интересамъ руского народа, не лишь підъ взглядомъ національныхъ его стремлень, але і підъ взглядомъ его економичніхъ потребъ. Дальше взявши на увагу, що по сторонѣ нашихъ противниковъ будуть при выборахъ впливы властей і богатихъ средства матеріальній, мы завдали собѣ питань, чимъ мы не лишь зробивши впливы нашихъ противниковъ, але і переважимо важку на нашу сторону? На разъ отповѣли мы на тое питанье лишь загальню, що нашъ впливъ на народъ, супротивъ насильнихъ і деморализуючихъ впливовъ противникои стороны мусить бути моральний, чистий, — теперъ додамо, і благородзумный. Хочемо близше пояснити, що мы черезъ тое розумѣмо.

Щоби наша акція виборча удалася, потрѣбно передъ всѣмъ, щоби селяне, выбираючи собѣ заступника, приступали до выбору съ тымъ пересвѣдченьемъ, що они дѣлають въ своїй власній справѣ, для свого власного добра. Іншими словами: народъ повиненъ або самъ собѣ выбрать заступника, або на предложенія ему кандидата згодитися. При выборахъ ходить въ першій лінії о интересы виборцівъ, — треба отже спытати найперше о

іхъ волю. Коли Поляки насильно накидують народови своїхъ кандидатовъ, то мы повинні, если хочемъ пересвѣдчити їго о нашій прихильності і щирості, пытати о єго волю. Дуже важна отже рѣчъ, щоби нашій інтелігентній люді по краю по можности після волі виборцівъ вибрали кандидатовъ. Безусловне назначеніе кандидатовъ при зеленої столиці якого небудь центрального комітету во Львовѣ, — не доведе до добра, якъ се мы вже перазъ, отъ хочби і въ найновѣйшихъ часахъ, досвѣдчили. Ми мусимъ уважати нашъ народъ не бездушио і безмисленою машиною, которая безусловно пойде туда, куда мы єй надамо направленье, — пѣ, мы мали случаѣ пересвѣдчитися, що нашъ народъ впновѣ розумѣє свои интереси і свое добро, і потрафить оцѣнити, чи кто достойний і здѣбій бути їго заступникомъ. Пригадаємъ лише для примѣру отрадній проявъ самосвѣдомості нашого народа на зборахъ виборцівъ скликанихъ въ новѣйшихъ часахъ черезъ іл. дра Антоневиша въ Турцѣ, дра Добрянського въ Станиславовѣ, п. Охримовича въ Дрогобичі, а давнѣйше черезъ о. Озаркевича въ Коломыї.

Друге въ основѣ важне условіе, яке мы все і всюда повинні мати на оцѣ при предкладанію кожного кандидата, есть таї, щоби кандидатъ бувъ чоловѣкомъ честного характеру, образованымъ, трудолюбивымъ і здѣбінымъ, — въ загалѣ щоби по можности посѣдавъ всѣ свойства, якихъ вимагає теперѣшня тяжка задача руского посла. Ми мусимо завсігди памятати на тое, що мы вже після самої ординації виборчої, якъ до ради державної такъ і до сойму, мусимо бути въ меншості, а въ соймѣ особливо мусимо бути рѣвночасно въ опозиції. Въ посаїдній каденції соймової мусить бути павѣтъ въ дуже нечисленній опозиції, такъ що неразъ не ставало потрѣбного числа підписівъ до поставлення інтерпеліації. Загальню же звѣстно, що опозиція толькож може съ якимъ-такимъ успѣхомъ боронити свої програми супротивъ більшості моральної перевагою, здѣбностями своїхъ членівъ. Гамбета разъ сказавъ, що партія въ акції зробить столько за одинъ рокъ, що за десять лѣтъ въ опозиції; — а мы позволямо собѣ ще додати: що опозиція має середъ себе людей такихъ, передъ которими бѣль

шостѣ має лишь не респектъ, але і страхъ. Такій обявъ мы бачимо въ австрійскомъ парламентѣ: сильнѣша числомъ голосовъ правиця мусить поважати і боятися такого Гербста, Пленера, Коппа, Зиса і др. Сей фактъ повиннъ намъ вимѣстити передъ очима. И наша опозиція въ соймѣ повинна бути того рода, щоби її противна бѣльшість поважала і боялася. Въ столиці галицкої Руси въ законодательномъ тѣлѣ судилося намъ заняти мѣсце на „шаромъ конці“ стола, — пехай же хочеться того „шарого конця“ розноситься такій голосъ, котрій здужають мову громомъ разити розсвѣтихъ на виднѣхъ і почестнѣхъ мѣсцихъ противниківъ. Неразъ у насъ вже було підношено і се загальню одобreno, що Русинамъ потрѣбно і представителівъ въ соймѣ якъ найбльше здѣбніхъ, смѣлькихъ, по можности независимихъ нашихъ юристовъ. Уважаймо, що Смолька, Зыблевиць, Земляковский і Грохольский — юристи.

Ми поставили два основнія условія, якій намъ конче потрѣбні для переведення выборовъ въ користь і въ честь нашого народа. Надѣємось, що кождий Русинъ, бажаючій добра народного і чести народної, буде того самого погляду і въ своїхъ заходахъ для успѣшного переведення выборовъ до сойму все буде руководитися тымъ поглядомъ.

Першій разъ сего року занимается переведенемъ загальніхъ выборовъ въ цѣлому краю не сама „Руска Рада“, але комітетъ чотирнайцяти, зложений по половинѣ зъ представителівъ обохъ нашихъ партій підъ предсѣдателствомъ крил. Павликова і дра Олександра Огоновскаго. Въ такъ важній для цѣлого руского народа справѣ вся наша інтелигенція стремить до одної цѣлі. Інакше і не могли бы бути. Тожъ тымъ бльше мусить зъ насъ кождий почувати не то надѣю, але вѣру въ нашу успѣхъ!

Що коштують наші школи?

(Друга частина „Податкова сила Галичини“.)

(Конецъ.)

Що до школъ народнихъ, то тѣ, якъ звѣстно, удержаняють коштомъ самихъ краївъ зъ додатківъ шкільнихъ. Мимо того есть въ бюджетѣ державномъ поважна рубрика — 1.814.106 зр. — на школы народні, а то для

того, що семинарії учительскі суть закладами державними а не краївими, а такожъ скарбъ державный причинюється стальми квотами до фондівъ шкільнихъ краївъ (т. зв. нормальнихъ) і крѣмъ того дає на школы людові, якъ звичайні такъ і видали, надзвичайні запомоги.

Семинарії учительскі коштують 1,442.194 зр., зъ чого на Галичину випадає 204.000 зр. або 14%. Коли порвнано видатокъ на галицькі семинарії учительскі съ такимже видачомъ въ іншихъ краяхъ короннихъ, то побачимо, що въ отношенію до людності і тутъ Галичина на найгірше дотована. И такъ виносить сей видатокъ н. пр. въ Країнѣ на 100 мешканцівъ 14 зр. 75 кр., въ Зальцбургу 12 зр. 10 кр., въ Шлезу 11 зр. 30 кр., въ Буковинѣ 5 зр. 91 кр., а въ Галичинѣ 3 зр. 42 кр. Країна і Зальцбургъ дотованій майже по 4 разы, Тироль, Шлезет і Побережье по 3 разы бльше вѣдь Галичини. Такій самий непотѣшній образъ представить намъ порвнанье дотації державнихъ семинарій учительскихъ съ людностю і обширністю краївъ. Коли въ Тиролю одна семинарія учительска випадає на 152.091 мешканцівъ і на 4.882 квадр. кильометрівъ, въ Зальцбургу на 163.570 мешк. а на 7.154 кв. кил., въ Шлезу на 188.492 мешк. а на 1.715 кв. кильом., то въ Галичинѣ одна семинарія учит. випадає на 639.878 мешк. і на 8.723 кв. кил. Въ отношенію до людності есть отже Галичина найгірше дотована въ семинарії учительскій мѣжъ всѣми провінціями; въ отношенію до обширності гірше дотована є толькож гориста Карантія.

Дальше видає держава сего року 90.000 зр. на стипендії для учениківъ семинарій учительскихъ. Яка часть тої суми випадає на Галичину, въ буджетѣ не вказано.

Запомоги для фонду школъ народнихъ вносяться разомъ 151.112 зр., зъ чого для фонду галицького випадає винятково досить значна квота 54.943 зр., значить, звѣщъ $\frac{1}{3}$ часті. Але тое отношеніе сейчасъ значно змѣниться, скоро дочислимо дѣлѣвуючі позиції, котрі хочуть рахунково роздѣлений, однакож не суть нѣчимъ іншимъ, якъ толькож запомогою для краївихъ фондівъ шкільнихъ, а именно: особна позиція для Тиролю 38.000 зр. і дальша додатки на школы людові і видали 89.900 зр., зъ которыхъ Галичина не дѣстает нѣчого. Коли тѣ позиції, отнесичасъ зовсімъ

Совѣтникъ Каленбергъ мавъ про него скажати: „чоловѣкъ въ простого походження не мігъ бути въ сумѣ 150 зр., котрій ему цѣсарь казавъ выплатити на дорогу до Галичини (кромѣ вольної їзды поштою), пріїхавъ до Львова і обізвавъ надану ему катедру. Его дѣяльність во Львовѣ не конечно була для церкви користна: біз розпочає і тутъ борбу съ консервативнимъ і професоромъ фізики на львівському висуспілі, чоловѣкъ неграмотовано жажды слави і дуже ласий на гроші, впрочемъ атеистъ, политичний фанатикъ, але миль въ товариствѣ. Піднайшіе іменовано его инфузованымъ аббасомъ сашварськимъ, але біз не устоявъ на дозорѣ правой, бо по смерти Леопольда II. основавъ тайний договоръ противъ держави і становивъ самъ на його чолвѣ. Его уважено, засуджено на смерть і виконано кару смерті підъ замкомъ будишинськимъ 20 Мая 1795 вразъ съ директорами заговору, нимъ самимъ іменоваными. „Мої слухачѣ були питомцѣ обохъ семи-

нарій, котрі напротивъ себе стоять.*“ Въ одній, привнеченій для обряда латинського, знаходилися всѣ кандидати стану духовного свѣтського і учащи молоджь монастирівъ цѣлії Галичини (лат. обряда). Въ другій, где знаходилися такожъ самъ викладавій, помѣщено всѣхъ кандидатовъ греко-католицкого обряда зъ Угорщини, Словонії, Хорватії і Галичини; тутъ і менѣ призначено помешканье. Ректоромъ тої семинарії бувъ Антоній Ангеловичъ, въ році познѣйше професоръ догматики, потімъ другій разъ ректоръ, віконці архієпископъ свого обряду во Львовѣ. Вице-ректорами (Vice-Regenten) поставлено: Сабатовскаго і Скородинського, котрій бувъ рѣвночасно професоромъ пасторального богословія а потімъ наслѣдникомъ Ангеловича ректорату; спиритуальнимъ бувъ Самуїль Вульканъ, оттакъ і теперъ еще епископъ свого обряду въ Вел. Варадинѣ*), — вѣвъ разу священики свѣтські, нѣколи не

*) Нинѣшна руска семинарія мѣститься въ знесенії въ р. 1782 монастирѣ Д

до одного предмету, дадамо до попереднои, одержимо суму 279.012 зр., въ котрои на Галичину выпадае, якъ сказано 54.943 зр. або 19.7% — зновъ въ отнешеню до людности и обширности значно гдѣже въ иныхъ краяхъ.

Въ юнци въ бюджетѣ "центрального зарида" министерства просвѣты стоить рубрика "надѣбрь школьній". Она обнимаетъ выдатки на референтовъ справъ школьніхъ въ намѣстництвѣ, на урядниковъ занятыхъ въ родахъ школьніхъ краевыхъ, на инспекторовъ окружныхъ и т. д. Загальна квота на тую цѣль вставлена въ бюджетѣ державный выносить 612.600 зр., въ чого на Галичину выпадае 84.155 зр. або 13.7%. Порбованье съ прочими краями коронными ставитъ Галичину зновъ на послѣдній мѣсцѣ. И такъ припадає на 100 мешканцівъ выдатку на надѣбрь школьній: въ Зальцбургу 7 зр. 38 кр., въ Каринтии 4 зр. 90 кр., въ Шлезку 4 зр. 19 кр., а въ Буковинѣ 2 зр. 15 кр., — въ Галичинѣ 1 зр. 41 кр. Очевидна рѣчъ, що така "ощадностъ" державна на инспекцію школьніу мусить битися на якості и педагогичній вартости самихъ школъ. Чехи н. пр., числомъ людности найбѣльше зближеній до Галичини, мають 8 краевыхъ а 65 окружныхъ инспекторовъ, під часъ котрои Галичина має лиши 4 краевыхъ а 36 окружныхъ инспекторовъ. На одного окружного инспектора выпадае въ Моравії 569 $\frac{3}{4}$ квадр. кильм. обшару и 53 школы людовій, въ Каринтиї 794 $\frac{1}{2}$ квадр. кильм. краю и 25 школъ, въ Крайнѣ 836 кв. кильм. и 24 школы, въ Шлезку 1715 $\frac{1}{2}$ кв. кильм. и 169 школъ, а въ Галичинѣ 2180 $\frac{1}{2}$ кв. кильм. и 71 школъ. Значить, кромѣ одного Шлезка, где школъ доволъ густо, въ Галичинѣ и найбѣльшій обшаръ краю и найбѣльше число школъ припадає на одного инспектора, — за чимъ конечно слѣдує, що надѣбрь не може бути анѣ такъ частий анѣ докладний, якъ бы сего потреба науки вимагала.

На томъ кончимо переглядь бюджету министерства просвѣты. Ми переконалися зъ него виразно, що справдѣ въ томъ отдалѣ народныхъ потреб держава есть для нашого краю мачухою, що старася где толькож можно дати намъ якъ найменше съ очевидною и необрахованою шкодою для нашого культурного розвою. Підъ взгледомъ просвѣты — скажемо смѣло — Галичина готована въ отнешеню до людности, т. е. въ отнешеню до дѣйстній потреби — найгдѣже мѣжъ всѣми австрійскими провинціями.

Розумѣєся, що мы Русини, по милости нашихъ верховодачихъ братівъ, и зъ тои малій частки достаємо лиши незначну часточку, хочъ нашего народного гроша до скарбу державного впливаває певно не менше, якъ польского. И коли весь край має причину жалуватися на несправедливе трактованье въ бу-

джесть державнімъ, то мы маємо до того по-дѣйну причину, такъ якъ и тая невеличка часть державныхъ видатковъ, яка плине на школы въ Галичинѣ, дуже маленько служить на хосенъ нашої народности, а бѣльше на всякихъ непедагогичній а неразъ и прямо скобливихъ експериментахъ надъ нашими школами. Ми такъ якъ той бѣльний промоклій Бровко, на котрого и зъ неба дощъ иде и зъ стрѣхи вода тече.

„Рускій Сіонъ“.

Голосъ зъ клира.

Нѣкто, бачится, не стане перечити потреб діцезального органу, въ котрому разбирались справы нашої церкви, якъ и духовенства, — але, очевидно, кождый буде жадати, щобъ органъ стоявъ на висотѣ своїхъ задачъ.

Сего року появившися по разъ третій такій органъ „Рускій Сіонъ“, и то съ урядовыми характеристиками заразомъ и съ обовязаньемъ до предплати. Въ своїй отоавѣ редакція обіцяє много, якъ обіцяли и давнійши „Сіонъ“, — мы замѣтили бѣль себе, що далеко потрбнійши для нашого сельского духовенства були популярній науки и практичній катихизації, та обговорювання справъ, котрій належать въ объемъ дѣяльності клира, якъ всякихъ експертній пытанія.

Переглянувшись 1 ч. „Р. Сіона“ дуже здивувала насъ одна рѣчъ. Звѣстно, въ кождой новій часописи єсть звичайно (особливо въ 1 числѣ) вступна статія, въ котрой редакція развиває тѣ засады, котрьхъ держите и котрій буде боронити. Тымчасомъ въ новомъ „Рускому Сіону“ знаходить замѣть такої статії перекладъ польскої брошурі п. заг. „W sprawie ruskiej, uwag kilka dla kapelanów dobrej woli“, написаної, якъ каже „Р. Сіонъ“, священикомъ латинського обряду, а мы дадамо: вузитомъ ке. Яцковськимъ, бо чинъ и имя автора стоять виразно на заголовку брошурі. Въ перекладѣ той брошурі читаємо такій погляди и засады, які намъ вже бѣль многихъ лѣтъ такій „Czas“, такій „Przegląd polski“ et tutti quanti до пересытія толкують.

Понеже редакція „Руского Сіона“ помѣщаючи перекладъ той брошурі „надѣєся, що и наше священство піднесе свій голосъ и скаже свое слово на здоровій и безпристрастній погляди автора“, — тоже позволяетъ менѣ, що бѣ я, заохочений самою редакцією, показавъ гдеjak „нездоровій“ и „пристрастній“ погляди автора, и надѣюсь, що сама редакція „Р. Сіона“ стане по моїй еторонѣ. И такъ читаємо на стор. 4—7 „Р. Сіона“:

„Вопросъ рускій, если не ісклучно, то однакоже переважно и передъ всемъ есть вопросъ сомъ релігійнимъ (?!)“.

жонатій, не монахи и перенятій монастырскими засадами. Ти чотири мужѣ, зарбно якъ и вицеректоръ, опеля ректоръ лат. семінарії, теперъ деканъ въ Цвітавѣ (Zwittau), аббасъ Ружичка, були моими сердечними пріятелями. Професорами на теолігічнімъ видѣлѣ були въ часті моего приходу до Галичини: для церковної історії крылошанинъ Іоанъ Фіннінгеръ, чоловікъ правиль, честный и единий, до котрого я мавъ довѣріе, наявѣть привезань. Догматики учивъ домініканінъ Вінкентій Дегавієсь, моральну теолігію домініканінъ Домославскій, языка грекого и екзегетики Нов. Завѣта аббасъ Іосифъ Роттеръ, а полемичне богословіе викладавъ цистерцій Раймундъ Пельцъ. — О всѣхъ тихъ професорахъ видає Феслеръ не добрий судъ. Дальше пише:

„Дуже прихильними оказалися для мене: губернаторъ галицкій, графъ Іосифъ Брагідо, маршалокъ польський князь саксо-кобургскій, совѣтники губернійній Кортумъ и Дорнфельдъ, а межи вищими духовенствомъ значный зъ свого ліберализму епископъ обряда гр. кат. Билинській (Феслеръ называє его мыльно архієпископомъ Билинськимъ), а такоже учений и дуже любленій супратанъ лат. обряда, графъ Китекскій; непріятелями моими були: лат. архієпискомъ, стрій супратанъ Китекскій и учений, та загально поважаній експѣ-зуитъ, математикъ Лисганинъ и войсковий священик Калятай.“

Пришій мій викладъ державъ я 15 марта въ присутності начальниківъ обохъ семінарій, професорівъ, коли-кохъ експѣ-зуитівъ, значного числа європейської інтелигенції и надъ 200 питомцівъ, въ котрьхъ належало надъ 90 до моихъ звичайнихъ слухачківъ; була то латинська бесѣда о значенію и о великій вазѣ старої ориentalьной літературы и е. книгѣ Старого Завѣта, коли на нихъ поглядаємо яко на грамоти и посвѣдченія що до описки въ ховуванія роду людскому рукю самого Бога. Оба домінікане и експѣ-зуити кивали голо-

домъ та спадщиною. Нероба, поганець, пішеть має собѣ лучшого дѣла якъ гайнувати та марнувати сиротинське майно або що днини катувати та въ той способѣ ще бѣль мото-рошити бї горку долю непріятівого выбору. Разъ побивъ бѣль жінку такъ дуже, що ажъ крикѣ фій переломивъ. Наказаний въ судѣ повѣтівомъ цѣшановскомъ карою вязницѣ та вернувшись отакъ до хаты, не ино що не пехавъ свои давній нелюдянії та нерѣдкого поступованія зъ свою невѣстою, але єще гравивъ своему пасербові Михайлово Вітка, що убѣє его. Причиною тої завітості було тѣ, що Михайлъ свѣдчивъ противъ него въ цѣшановскому судѣ Жінка Концюха нідѣла въ днину, утратила здоров'я и силу, коли разбѣвъ явилися у неї кровотоки, захрѣла на чакотку та вже и не зволікала въ ложжі недуги. А тымчасомъ Концюхъ пивъ пивъ бѣль конця. Онъ ставъ спрадвѣ нечистою силою не лишь сиротскаго обїстя, але и села цѣлого. Не було гаады, котріе обії Концюхъ не скрививъ; не було чоловѣка, що съ нимъ не бувъся днъ посваривъ — людѣ въ селѣ боялися єго ведмежої силы, єго насташа, злости, утѣкали бѣль него мовѣ бѣль обса, піробили ему, чого ино забажавъ, бо таки личини було, щобъ за непослухъ не шукавъ Концюхъ піомстя. За роботу и не просили люді надгороды у него, бо горе-бѣль такому було, що заплаты жадати вживися. Швець н. п. зробивъ Концюхови чоботы. Коли просивъ о заплатѣ, Концюхъ побивъ єго, казавъ собѣ єще горбика заплатити, а вконець єще шевцева и інка поимавивъ. За образу учителя засудивъ єго судъ на чотири дні арешту. Онъ вернувшись до села, виївъ въ нощи учителеви зъ хлѣва корову, задушивъ єї и бѣль на ставъ. Геркулес єго силы боялися наявѣть жандарми, коли прішли до села; підъ присягою візнали, що мусіли все матати на осторожності, щоби ихъ Концюхъ не напавъ. Вертаючись кождой ночі позно въ хату видумувавъ щораз нові мукки для недужкої жінки. Бивъ єї холявами по головѣ, отворявъ дікна та двери бѣль хаты знаючи, що хорбі стужа шкодить, та і душтувавася єще: „Хоадро погана, коли ти вже раздохнешь? Сіонъ єї Михайлъ, смиреній та праціїшій парубокъ, смотривъ на ту звѣрьну нелюдскості бѣчима та тулившъ по куткахъ сиротскій славы, які котились зъ єго очей тогоди коли бачивъ материнську муку.

Зъ 3-го на 4-го грудня въ нощи виївъ Концюхъ якъ звичайно позно до хаты. Щораз пітій ставъ робити своє звичайне дѣло, здомівъ чоботы та ставъ бити холявами по головѣ, оттакъ бѣгнинь двери а захрѣни на лавѣ спячого пасерба, сївъ єму на ноги що ажъ кости въ нихъ затрѣвали, притиснучи: „Маю сокиру, пожди, справлю я ти, панич!“ Отакъ пошукавъ спрадвѣ сокири зъ пасербові на ноги. Насилу двигається єщасна матерь въ ложжі, благаючи: „Не вівай єго, та же бѣль робить на насъ!“ — й нѣщо твоя бесѣда, за годину згине, нехай і проспіста.“ Чула тѣ слова і мати, чула служба, скрываючись по углажъ хаты, та чула синъ, но рушитися ему було годѣ... Отаки накляє, накляє єще, лягть на землю і заснувъ твердо. Тогда доперла вставть зъ лави Михайлъ... Помоливши Богу та Пречистою вхопивъ за сокири, що єї бѣгніть на него на ладиви та ударили такъ сильно Концюхъ въ голову, що вже не встававъ бѣльше... Мати учла лиши тѣ слова: „Мамо, вже вамъ легше буде Михайлъ побѣгъ просто до корчмы, где хочт и по нівночи було, рѣдили єще вйті та ставши громадска, і заявили вйтівши, що убий бѣгніть!“ Отакъ пошукавъ спрадвѣ сокири зъ пасербові на ноги. Насилу двигається єщасна матерь въ ложжі, благаючи: „Не вівай єго, та же бѣль робить на насъ!“ — й нѣщо твоя бесѣда, за годину згине, нехай і проспіста.“ Чула тѣ слова і мати, чула служба, скрываючись по углажъ хаты, та чула синъ, но рушитися ему було годѣ... Отаки накляє, накляє єще, лягть на землю і заснувъ твердо. Тогда доперла вставть зъ лави Михайлъ... Помоливши Богу та Пречистою вхопивъ за сокири, що єї бѣгніть на него на ладиви та ударили такъ сильно Концюхъ въ голову, що вже не встававъ бѣльше... Мати учла лиши тѣ слова: „Мамо, вже вамъ легше буде Михайлъ побѣгъ просто до корчмы, где хочт и по нівночи було, рѣдили єще вйті та ставши громадска, і заявили вйтівши, що убий бѣгніть!“ Отакъ пошукавъ спрадвѣ сокири зъ пасербові на ноги. Насилу двигається єщасна матерь въ ложжі, благаючи: „Не вівай єго, та же бѣль робить на насъ!“ — й нѣщо твоя бесѣда, за годину згине, нехай і проспіста.“ Чула тѣ слова і мати, чула служба, скрываючись по углажъ хаты, та чула синъ, но рушитися ему було годѣ... Отаки накляє, накляє єще, лягть на землю і заснувъ твердо. Тогда доперла вставть зъ лави Михайлъ... Помоливши Богу та Пречистою вхопивъ за сокири, що єї бѣгніть на него на ладиви та ударили такъ сильно Концюхъ въ голову, що вже не встававъ бѣльше... Мати учла лиши тѣ слова: „Мамо, вже вамъ легше буде Михайлъ побѣгъ просто до корчмы, где хочт и по нівночи було, рѣдили єще вйті та ставши громадска, і заявили вйтівши, що убий бѣгніть!“ Отакъ пошукавъ спрадвѣ сокири зъ пасербові на ноги. Насилу двигається єщасна матерь въ ложжі, благаючи: „Не вівай єго, та же бѣль робить на насъ!“ — й нѣщо твоя бесѣда, за годину згине, нехай і проспіста.“ Чула тѣ слова і мати, чула служба, скрываючись по углажъ хаты, та чула синъ, но рушитися ему було годѣ... Отаки накляє, накляє єще, лягть на землю і заснувъ твердо. Тогда доперла вставть зъ лави Михайлъ... Помоливши Богу та Пречистою вхопивъ за сокири, що єї бѣгніть на него на ладиви та ударили такъ сильно Концюхъ въ голову, що вже не встававъ бѣльше... Мати учла лиши тѣ слова: „Мамо, вже вамъ легше буде Михайлъ побѣгъ просто до корчмы, где хочт и по нівночи було, рѣдили єще вйті та ставши громадска, і заявили вйтівши, що убий бѣгніть!“ Отакъ пошукавъ спрадвѣ сокири зъ пасербові на ноги. Насилу двигається єщасна матерь въ ложжі, благаючи: „Не вівай єго, та же бѣль робить на насъ!“ — й нѣщо твоя бесѣда, за годину згине, нехай і проспіста.“ Чула тѣ слова і мати, чула служба, скрываючись по углажъ хаты, та чула синъ, но рушитися ему було годѣ... Отаки накляє, накляє єще, лягть на землю і заснувъ твердо. Тогда доперла вставть зъ лави Михайлъ... Помоливши Богу та Пречистою вхопивъ за сокири, що єї бѣгніть на него на ладиви та ударили такъ сильно Концюхъ въ голову, що вже не встававъ бѣльше... Мати учла лиши тѣ слова: „Мамо, вже вамъ легше буде Михайлъ побѣгъ просто до корчмы, где хочт и по нівночи було, рѣдили єще вйті та ставши громадска, і заявили вйтівши, що убий бѣгніть!“ Отакъ пошукавъ спрадвѣ сокири зъ пасербові на ноги. Насилу двигається єщасна матерь въ ложжі, благаючи: „Не вівай єго, та же бѣль робить на насъ!“ — й нѣщо твоя бесѣда, за годину згине, нехай і проспіста.“ Чула тѣ слова і мати, чула служба, скрываючись по углажъ хаты, та чула синъ, но рушитися ему було годѣ... Отаки накляє, накляє єще, лягть на землю і заснувъ твердо. Тогда доперла вставть зъ лави Михайлъ... Помоливши Богу та Пречистою вхопивъ за сокири, що єї бѣгніть на него на ладиви та ударили такъ сильно Концюхъ въ голову, що вже не встававъ бѣльше... Мати учла лиши тѣ слова: „Мамо, вже вамъ легше буде Михайлъ побѣгъ просто до корчмы, где хочт и по нівночи було, рѣдили єще вйті та ставши громадска, і заявили вйтівши, що убий бѣгніть!“ Отакъ пошукавъ спрадвѣ сокири зъ пасербові на ноги. Насилу двигається єщасна матерь въ ложжі, благаючи: „Не вівай єго, та же бѣль робить на насъ!“ — й нѣщо твоя бесѣда, за годину згине, нехай і проспіста.“ Чула тѣ слова і мати, чула служба, скрываючись по углажъ хаты, та чула синъ, но рушитися ему було годѣ... Отаки накляє, накляє єще, лягть на землю і заснувъ твердо. Тогда доперла в

на 50 уч. Зъ II-ой кл. гимн.: 7) Ерем. Давидович, сирота по даку зъ Белза, ст. пер., лок. 8 на 33 уч.; 8) Ом. Дудикъ, сынъ дака зъ Бельки Мазовецкимъ, ст. пер., лок. 5 на 33 уч.; 9) Ив. Федюкъ, сынъ селянина зъ Рогохача, ст. пер., лок. 11 на 33 уч.; 10) Ант. Рудницкий, сирота по священику зъ Кропивника нового, ст. пер., лок. 12 на 32 уч. Зъ I-ой кл. гимн.: 11) Мих. Керницкий, сынъ кушибрь зъ Синятына, ст. пер., лок. 11 на 35 уч.; 12) Ив. Грабовский, сынъ ремесника зъ Тлустого, ст. пер., лок. 8 на 33 уч.; 13) Вас. Равликъ, сынъ заробника зъ Синятына, ст. пер., лок. 6 на 35 уч.; 14) Вас. Шербатюкъ, сынъ селянина зъ Саджавки, ст. пер., съ отзначениемъ, лок. 1 на 35 уч. Зъ IV-ой кл. народн.: 15) Иванъ Ковалчукъ, сынъ селянина зъ Сорокъ, ст. пер., съ отзначениемъ; 16) Теоф. Гушманъ, сынъ дака зъ Шешоръ, ст. первый.

Именованія. Дѣйствіями учителями и учителями школъ етат. именованія: Юл. Панковскій въ Лѣтнѣй, Кл. Габріель въ Лентовичахъ, Ж. Паченевскій въ Схѣдницѣ, Из. Орнатовскій въ Немотовѣ, Вол. Гудзя въ Бирчи, Теоф. Кочергант въ Тростянцѣ, І. Пшибіль въ Медведѣвѣ, Ів. Коляна въ Руднику, Анд. Цицикевичъ въ Грибовѣ, Бол. Яніцкій въ Баличахъ, Т. Констанкевичъ въ Болеховицахъ, Т. Оконській въ Свенцицахъ, Ів. Горбалевичъ въ Мысовѣ, Іос. Ракуцкій въ Комарникахъ, З. Даугашевска и Ем. Хрупкобна въ Грибовѣ и Кон. Фангорбна въ Грушовѣ.

На посады народныхъ учителей розписує окружна рада школы въ Синятыѣ конкурсъ съ речинцемъ до 1 л. цвѣтня с. р., именно а) въ пов. Синятынскому: на посаду учителяки при 4-класовой школѣ женской въ Синятыѣ съ пл. 600 зр., на посаду учителя школы етатової въ Борщевѣ съ пл. 300 зр.; б) въ пов. городенскомъ: на посады учительки съ пл. 300 зр. при 1-кл. школахъ етат. въ Дзирковѣ, Окнѣ, Ольевѣ королевской и Живачевѣ, якъ такожъ на посады учителей съ пл. 250 зр. при школахъ фил. въ Глушковѣ, Копачинцахъ, Кунисовцахъ и Раковѣ.

(Дробій вѣсти.) О. Кароль Мудракъ, гр. к. пашохъ въ Зворѣ въ епархії перемислій празднує 50-лѣтній роцінцію свого священства и одержавъ по той причинѣ архієрейске благословеніе. — Начальникъ громадскій зъ одного села коло Кракова прійшовъ сими днями въ справѣ урядовѣй до Підгірїя, тамъ здорово сплився, перевернувся на улиці, розбивъ голову и на мѣсці забився. — Надь Берлиномъ перелѣтали вже сими днями бузки, а въ гдѣлкіхъ околицяхъ въ Познанському появился вже жайворонки, дикий голубы и малі пташки спѣваючі. — Въ університетѣ цирихскому узыскала п-на Карей Марта Тома зъ Балтимора въ Америцѣ степень доктора філософії. — Въ Шлєштадѣ умерла сими днями 92-лѣтна жебрачка, которая оставила по собѣ 22.000 франківъ въ золотѣ. — Цѣсарь дарувавши комитетови церковному въ Монастырску бродскому 100 зр. на реставрацію церкви. — Въ мѣстѣ Еферсонволѣ въ побічній Америцѣ завалився будынокъ, где були помъщенніи убогі; зъ підь розвалинъ витягнено 200 труповъ и 80 тяжко ранніхъ.

Вѣсти епархіальни.

Зъ АЕпархії Лѣвівской.

Именованія: 1) о. Николай Гошовскій, пашохъ въ Блюдинкахъ и вицедеканъ галицкій, именованій совѣтникомъ консисторскимъ съ крылошанскими отличіями сим і су сапон. ехрос. 2) о. Симеонъ Ткачунакъ пашохъ Бовшева консисторскимъ совѣтникомъ.

Душпастирскій посады получили: оо.: 1) Левъ Гриневичъ завѣдательство въ Гоѣвѣ, 2) Николай Бѣлецкій завѣдательство въ Делѣвѣ, дек. устецкого; 3) Стеф. Чолганъ сотрудництво въ Чернівцѣ, дек. городенского; 4) Іоанъ Кучинській сотрудництво въ Парищи, дек. надвірнинського.

До каноничної інституції завѣзаній о. Яковъ Рожка на Микитинцѣ, дек. пѣстынського.

Ремонтерація для катихитовъ. Теребовельска рада шк. окр. признала катихитамъ: въ Теребовлі 38 зр., въ Копичинцахъ 31 зр. 60 кр.

Президія наїмствництва годиться на кано-

ничну інституцію о. Стефана Петрушевича на пар. Полове, дек. холоївскаго.

НАУКА, ШТИКА И ЛІТЕРАТУРА.

— П. Францъ Іасаверъ Мрочко, учитель, обзнакомляє польську публічність съ рускою словесностею, подаючи їй вѣри переклады нашихъ творбъ. Зъ підь его пера вийшло, вже значне число переводівъ, замѣщуванихъ въ польскихъ літературнихъ часописахъ. И такъ довершивъ бѣть перекладу Кѣйтчиони "Маруся" и подавъ въ часописи познанській "Lech, Czech, Rus" педагогованій п. Хоцьшевскімъ. Мала тоже появится отбитка сего перекладу, но для якихъ причинъ замкнено книгарню Хоцьшевскому и "Маруся" не побачила свѣту въ передруку. Въ той же часописи, помѣстивъ п. Мрочко кѣльку повѣстей Федъковича якъ: "Талиція", "Два пріятелі", "Побратимъ" и др. Новѣшими часами ставъ бѣть дописувати до краковской газеты "Przegląd literacki i artystyczny" и тамъ продовжати свои переклады. Въ роцінку зъ 1882 р. замѣстивъ Кулѣшеву "Орисію" а не-бавомъ появится и "Дѣвоче серце". О сихъ перекладахъ можна сказать, що дѣйстиво суть дуже удачній, стиль легкій а оригинальній признаки не затраченій. Съ 1883 р. ставъ п. Мрочко въ той же часописи замѣщати оригиналну працю п. заг. "Szkoła etnograficzne, Pogrzeby", где старається обзнакомити читателей съ вѣрованнями нашого народа о смерти, о его обрядахъ похоронныхъ и понятияхъ о житію позагробовомъ. При той розвѣдцѣ много користавъ зъ Кулѣшевихъ "Записокъ о южной Русі", долучаючи до того еще и власні досвѣдѣ зъ Тернопольскаго, Жовковскаго, Сокальскаго и Самборскаго. Въ той розпраївъ подавъ бѣть для примѣру о житію позагробовомъ въ перекладѣ Кулѣшеву "Бабусю зъ того свѣта". Бачивъ я у п. Мрочко гарній перекладъ Нечевої "Гориславской ночи", которую мас замѣстити въ одной зъ періодичныхъ часописей польскихъ.

Ів. Ж.

— На памятникъ бл. п. Володимира Барвінського зложили: П. Т. П-на Наталія Гладиловичъ въ Хироївѣ складки 15-28 зр., которую зложили: Вп. М. Колянківскій началь. стації 1 зр., Ст. Биневичъ надз. ж. дор. 1 зр., А. Брыкъ 1 зр., Вп. Мозола, конд. почт. 1 зр., о. Юрій Гладиловичъ гр. к. парохъ 1 зр., п-й Текля Гладиловичъ 3 зр., п-я Ал. Гладиловичъ 1 зр., п-на Ал. Кел. Гладиловичъ 50 кр., п-на Нат. Гладиловичъ учителька 2 зр., під час акафисту въ церквѣ 3 зр. 18 кр., п-ї Куртії жена надз. дорог. 10 кр. и Петро Молянчикъ 50 кр.; др. М. Подлускій зъ Болехова 5 зр., о. К. Селецкій зъ Жужелі зъ складки въ церквѣ на пом. богослуж. 9 зр. 10 кр., о. І. Герасимовичъ зъ Зарубинець 5 зр., п-ї Іванна Біберовичева 5 зр., о. І. Шуховскій зъ Братковець 1 зр., п-ї Шуховска зъ Братковець 1 зр., о. І. Машакъ зъ Руцкого села 1 зр., о. Стеф. Качала 5 зр., Ред. Батьківщины 6 зр., о. Теофіль 1 зр. Разомъ съ попередно виказаними 451 зр. 88 кр.

ОПОВѢСТКА.

Масъ часть запрошує П. Т. руску Публику на Вечерніцѣ устроюваній "Академичнимъ Кружкомъ" во вторникъ 15 (27) лютого с. р. въ комнатахъ "Руского касина". Програма: 1) Научна часть: отчить тов. В. Дудкевича, В. А. Жуковскій, літературно-историчний очеркъ. 2) Часть забавна ст. импровизованою програмою.

Отъ управлючого комітету "Академичного Кружка".

ПРОСЬБА О ПОМОЧЬ!

Бувший народный учитель Степанъ Паславський, усуненій зъ посады учительскої зъ причини своєї недуги, якъ и неприхильности надзирателя школного, не одержавши по 12 лѣтакъ службы нѣякого засмотренія, находится теперъ съ женою и дѣтьми въ найбільшій нуждѣ! Будучи при той же хорій, бо вилежавъ въ перемислій больници три мѣсці, просить той нещастный отець и мужъ милостивыхъ людей о матеріальну помочь. — Ласкаві датки зволять П. Т. Дателю прислати вірость до Степана Паславського въ Коритникахъ, поча Красичкъ.

ОБЩЕ РОЛЬНИЧО-КРЕДИТОВЕ ЗАВЕДЕНИЕ
для Галичини и Буковини,
Товариство зареєстроване съ неограничену порукою
купує и продає Листы довговій, точно по днівніомъ курсѣ; есконтуете купоны тихже листовъ, купоны листовъ державныхъ навѣтъ передъ речинцемъ и вексель; удѣляє пожички и задатки на гипотеку; принимаете грошеві вкладки:

а) на книжки щадничій по 6%,
б) на бѣжучій рахунокъ (conto currente) за 30, 14, и 3-дневнімъ виповѣдженіемъ по 6%, 5% и 4%.

Заставниче отданіе того Заведеня удѣляє пожички на застави, а именно: цѣнній ефекты, дорогоцѣнности, вироби фабричній и ремесличній и всякий предметы, маючі цѣнність.

Бюро Заведеня въ власномъ домѣ при улицѣ Орменській н-ръ 2, на I-омъ поверстѣ.

Курсы лѣвівскій зъ днія 20. л. лютого 1883.

платить жадають	
австр. націю	
р. кр.	р. кр.
306	309 50
168	171 50
300 50	305 —
97 75	98 75
89 50	91 —
97 75	98 75
100 60	101 60
100 —	102 —

1. Акції за штику.

Жел. Альбрехта по 200 р. въ серебр. Австр. Общ. плавби пар. по 500 р. м. к.

" Прешевско-Тарбів. по 200 р.

" Кар. Люд. по 200 р. м. к. ср.

" Дѣвоч. Перд. по 1000 р.

" Лѣвів.-Черн. по 200 р. м. к.

Общ. ж. д. держ. по 200 р.

Полудн. ж. д. держ. по 200 р. а. в.

І. ж. угор. угор.-галиц. по 200 р. въ ср.

платити жадають

платить жадають	
австр. націю	
р. кр.	р. кр.
306	309 50
168	171 50
300 50	305 —
97 75	98 75
89 50	91 —
97 75	98 75
100 60	101 60
100 —	102 —

безъ тихутою, безъ купюрою

2. Листы заст. за 100 р.

Ощ. кредит. галиц. по 5% ав.

" " по 4% ав.

Банку гип. галиц. 6% ав. період.

Листы дов. гал. руст. банку по 6%.

3. Листы довгий за 100 р.

Общ. роль-кред. Завед. для Гал. и Буков.

" " " " 6% зем. въ ср.

Гал. б. кр. з. Крак. лос. въ 18 л. 6%.

" " " " 20 л. 7%.

Галиц. общ. кред. въ 15 л. 5½%.

Галиц. общ. кр. з. Крак. лос. въ 18 л. 6%.

" " " " 100 л. 10%.

Галиц. общ. кр. з. Крак. лос. въ 18 л. 6%.

" " " " 100 л. 10%.

Галиц. общ. кр. з. Крак. лос. въ 18 л. 6%.

" " " " 100 л. 10%.

Галиц. общ. кр. з. Крак. лос. въ 18 л. 6%.</p